

RIGSARKIVET

Vejledning

Indtastning af strafferegistre

Indhold:

- Side 2: Grundregler for indtastningen
- Side 4: Vejledning til de enkelte felter i strafferegistrene
- Side 8: Lidt om strafferegistre

Version 2.0
Sep/2019

Vejledning til strafferegistre

Denne vejledning er udarbejdet for at sikre høj kvalitet i materialet. Det er derfor vigtigt, at du følger den.

Grundregler for indtastningen:

- Kilden indtastes på samme måde som der står skrevet i den originale tekst, med samme stavemåde. Du skal altså ikke ændre stavemåden til nutidig retskrivning, eller rette fejlstavninger. Dette gælder også selvom du ved, der er fejl, eller teksten står i det forkerte felt. Du kan kommentere fejl i feltet "Indtasters bemærkninger". Ligeledes skal du heller ikke skrive forkortelser ud. Enkelte undtagelser fremgår af det følgende.
- Ovenstående gælder ikke datoer, der altid skrives efter systemet dd-mm-åååå. Hvis dato og/eller måned mangler, skrives f.eks. 00-00-1844. Dvs. brug altid 8 cifre og to bindestreger. Hvis dag eller måned mangler, indsættes nuller: Fx 00-01-1876 eller 12-00-1876. Alle årstal skrevet med kun 2 cifre – f.eks. 97, omskrives til 4 cifre – f.eks. 1897. Hvis hele datoen mangler, kan du sætte et flueben ude i siden ved "Tomt felt".
- Angående **do**, **ditto**, **ibid.** eller lignende gentagelsestegn: her skal du skrive direkte hvad **do**, **ditto**, **ibid.** betyder. Altså den tekst, der bliver gentaget, skal skrives fuldt ud selvom der står "do".
- Angives flere stednavne, så indskrives de med komma imellem – det mindste sted skal stå først, og derefter sognets eller byens navn. Eksempelvis *Romlund Sogn, Viborg Amt* eller *Egebjerg, Ejning Sogn, Ringkøbing Amt*. Skrives stedets navn flere gange i kilden, indtastes det også sådan. Er du i tvivl om hvordan feltet skal indtastes, så husk altid at indtaste det præcist som det står i kilden. Hvis der fx står *Bregninge* (som findes både på Tåsinge og Ærø), må du ikke skrive *Bregninge, Tåsinge*, heller ikke hvis du er sikker. Skriv det i stedet som en kommentar i feltet "Indtasters bemærkninger".
- Hvis der er opført flere straffede i dokumentet, indtaster du én person ad gangen. Når du har indtastet den første person, trykker du på knappen "Tilføj sektion" og går videre med den næste person, indtil alle personer på en side er indtastet. Når alle personer er indtastet som hver sin "sektion", trykker du på 'Gem', og du sendes videre til et nyt dokument til indtastning.
- Hvis du holder pause midt i indtastningen af en side, kan du gemme som kladder og senere vende tilbage til indtastningen under "Min profil". Indtastninger gemmes ikke automatisk undervejs.

Mangler der informationer, eller er kilden ulæselig?

- Er der noget, du ikke kan læse, så skriv i stedet ?? (to - og kun to - spørgsmålstegn).
- Hvis du fx er i tvivl om der står Thorkildsen, da skriver du: **Thorkildsen??**
- Hvis du kun kan tyde begyndelsen af navnet, da skriv det du kan tyde - fx: **Th...??**
- Hvis du kun kan tyde slutningen af ordet, da skriv fx: **??...sen**
- Hvis du kan tyde begyndelsen samt slutningen, men ikke det i midten, da skriver du fx: **Th??sen**
- Hvis du kan tyde det midterste del af ordet, men ikke begyndelsen og slutningen, da skriver fx: **...kild...??**
- Hvis du slet ikke kan tyde ordet, da skriv: **??**

Forsider, blanke sider, og obligatoriske felter

- Er dokumentet tomt, en forside, en stregkode, en dublet eller andet irrelevant, markeres det ved at vælge "Ja" ud for "Forside, bagside, tom m.v." ovenover skabelonen. Indtastningen kan nu gemmes, uden at du skal udfylde andre felter.
- Alle felter er obligatoriske og skal udfyldes. Dog kan strafferegistrenes indhold variere i tid og sted, og der vil derfor forekomme obligatoriske felter, der ikke kan udfyldes:
 - Kan du ikke udfylde et obligatorisk tekst- eller datofelt, fordi der ikke står noget i originalen, kan du vælge at sætte en bindestreg "-" eller sætte hak i "Tomt felt".
 - Kan du ikke udfylde et obligatorisk talfelt såsom "Alder", fordi der ikke står noget i originalen, skrives "00".

Har du kommentarer til vejledningen, hører vi meget gerne fra dig. Du kan enten skrive til os på crowd@sa.dk. Du er også velkommen til at stille spørgsmål på Facebook-siden Rigsarkivets Tastesupport.

Version 2.0 , 24-09-2019

Vejledning til de enkelte felter i strafferegistrene

Indhold	Kommentar
Navn	Navnet på personen du indtaster – først fornavne, så evt. mellemnavn, og til sidst efternavn. Nogen gange står der også et kendingsnavn, evt. i et felt for sig. Dette skrives i navnefeltet, med et komma foran. Eksempelvis <i>Valdemar Jensen, Druk Valde</i>.
Geografisk placering/adresse	Skrives som det står i arkivaliet, jf. generelle regler for indtastning. Skal kun udfyldes hvis der <u>ikke</u> står angivet at stednavnet er fødested. Eksempelvis <i>Vilhelm Henriksen, Nørager</i>. Her skrives <i>Nørager</i>. <i>Vilhelm Nielsen af Aarhus</i>. Her skrives <i>Aarhus</i>. <i>Jens Verdich, Bager i Karlby</i>. Her skrives <i>Karlby</i>.
Fødested	Skrives som det står i kilden, jf. generelle regler for indtastning. Skal kun udfyldes hvis der i kilden står <i>født i</i> eller <i>f.</i> foran stednavnet, eller det står indskrevet i et felt for sig, der hedder "Fødested". Ellers skrives stednavne ind i det ovenstående felt "Geografisk placering/adresse".

Fødselsdato	Skriv dag, måned og år for hvornår personen er født. Skrives som dd-mm-åååå, se de generelle regler for indtastning. Er nogen gange delt op i tre felter (år-måned-dag) i kilden, men indskrives samlet i dette ene felt.
Alder	Her skrives personens alder, hvis den er direkte angivet i kilden. Skrives som eks. 34. Står der kun en fødselsdato, så indtastes den i ovenstående felt, og der sættes et "00" i aldersfeltet .
Civilstand	Her skrives personens civilstand. Skrives som det står i kilden, jf. de generelle regler for indtastning.
Erhverv	Hvilket arbejde eller erhverv personen havde, såsom arbejdsmand, skræddersvend, sømand etc. Skrives som det står i kilden jf. de generelle regler for indtastning. Står ofte i navnefeltet sammen med navnet, eller i sit eget felt kaldet "Stilling".
Forbrydelse og/eller dømt ved lovparagraf	Her skrives selve forbrydelsen og/eller de paragraffer, som fangen er dømt efter, hvis de er oplyst i dokumentet. Eksempelvis <i>Bedrageri og Betleri</i> <i>Overtr. Af § 203</i> <i>Bedrageri. Strafls § 257</i> Her gælder stadig, at der skal skrives nøjagtigt af fra kilden. Selvom du ved hvad G. står for (eks. groft tyveri), skal du altså <u>ikke</u> skrive det. Hvis du gerne vil have det med, kan du skrive det i feltet "Indtasterens bemærkninger".

Dom	Her skrives den straf den enkelte person har fået ved den lokale ret, efter at være blevet dømt. I kilden hedder feltet ofte "straffen". Eksempelvis: - 15 slag Rotting - Fængsel paa Vand og Brød i 2 x 5 dage - Forbedringshusarbejde i 15 Maaneder
Domsmyndighed /protokoltype	Her skrives henvisningen til hvor dommen er afsagt, og dermed nedskrevet. Står enten i et felt for sig, eller som oftest sammen med forbrydelsen. Eksempelvis <i>Dom</i> <i>Extraret</i> <i>Politiretten</i>
Domsdato	Skrives som dd-mm-åååå. Se generelle regler for indtastning. Står ofte i samme felt som forbrydelsen og lovparagraffen
Henvisning	Her skrives henvisninger til foliobind og sidetal. Står enten sammen med henvisningen til domsmyndigheden eller protokoltypen, eller har et felt for sig selv. Eksempelvis: <i>Fol 137</i> <i>Lille Politiprotokol</i> <i>93</i> <i>PP 33</i> <i>DP 60</i>
Domsdato ved overret	Her skrives datoen for dom ved overret. Den er ikke altid med, især ikke i de tidlige straffeattester. Skrives som dd-mm-åååå. Se generelle regler for indtastning.

Dom ved overret	Her skrives om dommen stadfæstes, forøges eller den anklagede frifindes. Står i samme felt som domsdato ved overret. Eksempelvis: <i>Underretsdommen stadfæstet Forandret til 1 aars Forbedringshusarbejde</i>
Domsdato ved Højesteret	Her skrives datoen for dom ved Højesteret. Den er ikke altid med, især ikke i de tidlige straffeattester. Skrives som dd-mm-åååå. Se generelle regler for indtastning.
Indtasters bemærkninger	Her kan du skrive dine kommentarer til det indtastede, f.eks. hvis du har opdaget fejl i dokumentet, har tjekket med andre kilder, har supplerende information o.l. Her kan du afskrive nogle af de andre oplysninger, som du finder i strafferegistrene, som du synes, det er spændende at indtaste. Du behøver det ikke, men det kan være sjove oplysninger at få med.

LIDT OM STRAFFEREGISTRE

Strafferegistre frem til 1897 kan have mange udformninger. De er skabt lokalt i de enkelte herredsfoged-, birkefoged- og byfogedembeder. Formålet med registrene var, at fogeden kunne oplyse om en person var tidligere straffet. Således var fx straffen for anden gang begået tyveri hårdere end for første gang begået tyveri. Det kan variere hvilke oplysninger der er medtaget, men oplysningerne tjente alle et af disse tre formål:

1. Den straffede person skulle identificeres med navn, og efterhånden med flere oplysninger som adresse, alder og efter ca. 1850 også ofte fødested og fødselsdato. Skabelonen indeholder mange felter til personoplysninger fordi der var mange varianter af personoplysninger.
2. Forbrydelse og den idømte straf er næsten altid også med. Nogle af de ældste strafferegistre har dog kun navn og henvisning til dombogen. Efter Straffeloven af 1866 blev det almindeligt at anføre paragraffen i straffeloven i stedet for at skrive forbrydelsen i almindelig tekst. Du kan se straffeloven her: <http://www.krim.dk/undersider/historiske-regler/1866-straffelov.pdf>
3. Der er altid en henvisning til, hvor dommens fulde tekst kan findes. Med denne henvisning kan man gå fra strafferegistrets korte oplysninger til dommen og afhøringerne i straffesagerne. Henvisningerne kan være meget korte, nogle gange blot til et sidetal i justitsprotokollen eller dombogen, eller til en domsdato i de kronologisk førte protokoller. Men fogederne førte som regel flere protokoller, hvor dommene kunne være indførte. Han kunne føre en justitsprotokol, en ekstraretsprotokol og en politiprotokol til de mindre forseelser. Hertil var mange herredsfogeder samtidig foged i nogle mindre birker i herredet, som havde egne protokoller, eller byfogeden var også foged i det omliggende herred. Var det tilfældet, måtte henvisningerne også præcisere, hvilken jurisdiktions protokol, der var tale om.
En dom kunne ankes til overretten og til Højesteret, og strafferegisteret refererede så hertil med domsdatoer.

